

Duurzaamheid Lakmoesproef

Kredietcrisis heeft nauwelijks vat op duurzaam beleggen

Amsterdamse ondernemer Robert Rubinstein brengt top 100 institutionele beleggers al tien jaar bijeen

Heiko Jessayan
Amsterdam

'De kredietcrisis fascineert me. Ik geniet elke dag. Want de les die ik eruit trek is dat overheden wel degelijk snel kunnen reageren als ze dat willen', zegt de Amsterdamse ondernemer Robert Rubinstein.

'We klagen altijd dat Den Haag de files niet kan oplossen of dat het onderwijs te wensen overlaat. Kijk eens wat minister Wouter Bos nu doet. Hij neemt de banken over en stelt tientallen miljarden beschikbaar als noodkrediet. De politiek is bij machte snel te handelen als het wil. Dat verhoogt het aanzien van de overheid. Dus zeg ik: los ook die andere problemen op met dezelfde voortvarendheid. Zorg voor een duurzame samenleving. Een New Green Deal, zoals Roosevelt deed in de jaren dertig.'

Rubinstein definieert duurzaamheid als meer doen met minder. 'Minder grondstoffen, energie, water. De industrie en de samenleving kunnen daar veel efficiënter mee omgaan. Bovendien levert het geld op, banen en een duurzame vorm van welvaart en geluk.'

De sinds 1974 in Amsterdam woonachtige en uit Brooklyn, New York, afkomstige ondernemer Rubinstein (56), is bekender in het buitenland dan in Nederland. 'Dat heeft te maken met wat wij doen. We verkopen immers geen poffertjes', antwoordt Rubinstein op de vraag waarom zijn invloedrijke organisatie TBLI Group, die hij in 1998 oprichtte, in Nederland weinig bekendheid geniet. TBLI staat voor Triple Bottom Line Investing en fungeert als kenniscentrum en netwerkorganisatie voor institutionele beleggers die zich bij hun investeringsbeslissingen laten leiden door milieu-, maatschappelijke aspecten en goed bestuur ofwel 'environmental, social and governance issues' (ESG), zoals dat in duurzaam vakjargon heet.

Bij de pakweg honderd invloedrijkste fondsmanagers in de wereld is TBLI wel een begrip. Met slechts zes medewerkers — 'ik ben de enige fulltimer' — slaagt Rubinstein erin grote pensioenfondsen, financiële instellingen en particuliere vermogensbeheerders te informeren over de belangrijkste trends op het gebied van duurzame ontwikkelingen. Daartoe die-

Bij klimaatneutrale bouw volgens het 'earthship'-principe, zoals hier in Zwolle, wordt gebruikgemaakt van afval.

Foto: Hollandse Hoogte

Robert Rubinstein

'Ik verwacht dezelfde voortvarendheid van minister Wouter Bos voor het milieu als nu met de bankencrisis'

nen twee divisies: TBLI Consulting en TBLI Conference. Want behalve adviseren over duurzaamheid, brengt TBLI investeerders ook een paar keer per jaar bijeen.

De eerste keer was dat in 1998 in Rotterdam, daarna volgden congressen in Bangkok, Parijs en Amsterdam. 'We hebben ook plannen voor bijeenkomsten in de Verenigde Staten en Latijns Amerika', zegt Rubinstein. Met zijn medewerkers is hij nu druk in de weer met de voorbereidingen van de TBLI Europe Conference 2008, die op 13 en 14 november in Hotel Krasnapolsky in Amsterdam wordt gehouden. Aan het aantal aanmeldingen kan Rubinstein niet merken dat de aandacht voor duurzame beleggingen verslapt door de kredietcrisis. Integendeel, zegt hij.

Rubinstein kan dat getalsmatig onderbouwen. Voor de conferentie in november hebben zich twee-

honderd mensen gemeld. 'We verwachten zeshonderd mensen, want de meesten melden zich pas de laatste week aan. Ik vrees dat het hotel te klein is.'

De conferenties die Rubinstein jaarlijks tweemaal organiseert, trekken naast chief investment officers (cio's) en portfoliomanagers van pensioenfondsen en financiële instellingen, beleidsmakers van bedrijven en overheidsinstellingen, ratingbureaus, ook invloedrijke consultants als Mercer Investment, Watson Wyatt, Towers Perrin en Unit Investment Trust, die samen 90% van alle pensioenfondsen in de wereld adviseren.

'Die waren tien jaar geleden in het geheel niet geïnteresseerd in TBLI. Nu smeken ze mij om sprekerstijd. Waarom? Als ze een presentatie kunnen geven, levert ze dat business op.' En over sponsors (ondermeer AIG, Allianz, APG, Avi-

va, BNY Mellon, Dexia, F&C Investments, GDF Suez, ING, Sarasin) heeft TBLI ook al niet te klagen.

Rubinstein: 'TBLI leert investeerders hoe ze portfolio's kunnen samenstellen door ESG te gebruiken als basis voor diversificatie van hun beleggingen. Zo krijgen we duurzame investeringen verankerd in het financiële systeem.'

Volgens Rubinstein groeit de belangstelling voor duurzaam beleggen. 'Investerders begrijpen al lang dat projecten die waarde toevoegen aan milieu, maatschappij en beter management, niet alleen de risico's verlagen, maar ook leiden tot hogere rendementen omdat de kosten, zeker op de langere termijn, structureel lager zijn.'

Als voorbeeld geeft Rubinstein investeren in duurzaam vastgoed. 'In de VS is vastgoed verantwoordelijk voor zo'n 30-40% van de CO₂-uitstoot. In eerste instantie kost

het meer geld om CO₂-neutraal te bouwen. Kies je er wel voor, dan vergroot het de waarde van je gebouw, vooral als je straks voor CO₂-uitstoot moet gaan betalen. Met groen vastgoed heb je uiteindelijk minder kosten, want de gebouwen verbruiken minder energie, of wekken zelfs energie op, en vergen minder onderhoud. Dus verdien je ook veel meer op je investeringen.'

De bedrijven die een meer langetermijnbenadering kiezen, hebben vaak ook een beter management, is Rubinsteins ervaring. 'De bestuurders kijken niet enkel naar hun eigen gewin, maar geven zich rekenschap over aspecten als werknemers, milieu, grondstoffen. Dat heeft weinig met louter ethiek te maken, want het is ook bedrijfseconomisch slimmer.'

Hoewel TBLI in Amsterdam zetelt, beschouwt Rubinstein Nederland niet als gidsland. 'We denken dat we vooroplopen met duurzaamheid, maar dat is niet waar. Er wordt veel gekletst, maar weinig gedaan en geïnvesteerd. Want we willen voor een dubbeltje op de eerste rang', zegt Rubinstein verwijzend naar de Environmental Performance Index (EPI) van de universiteiten Yale en Columbia.

In die studie staat Nederland op de 55ste plaats, net na Jamaica en vlak voor Bulgarije, terwijl de eerste vijf plaatsen worden bekleed door Zwitserland, Zweden, Noorwegen, Finland en Costa Rica.

'Nederland prijst zich uit de markt', zegt Rubinstein. Volgend jaar moet er in Kopenhagen een nieuw klimaatverdrag worden gesloten als vervolg op Kyoto. Rubinstein ziet dat somber in als de kredietcrisis nu niet wordt aangegrepen voor een duurzamer economisch beleid. 'Klimaatverandering is als een sigaret bij een vat benzine. De kredietcrisis is als een felle bosbrand die eerst moet worden geblust. Klimaat lijkt minder urgent, maar veel uitstel kunnen we ons niet veroorloven, want omstreeks 2015 krijgt 40% van de wereldbevolking te maken met waterstress, dus met te veel of te weinig water, door de opwarming van de aarde en door de toegenomen economische welvaart. Dat zou ons in Nederland moeten aanspreken. Dus dan mag je van dit kabinet dezelfde urgentie verwachten als met de kredietcrisis.'